

KAJUHOVA NAGRADA ZA LETO 1989

Založba Borec in založba Partizanska knjiga sta tudi v letu 1990 podelili Kajuhovo nagrado najboljšim izvirnim delom, ki so izšla pri teh dveh založbah.

Kajuhovo nagrado za leto 1989 (podelili so jo 22. februarja, ob obletnici Kajuhove smrti) je prejel tudi pisatelj MATE DOLENC za knjigo STRUPENA BRIGITA (Borec, 1989, Kurirčkova knjižnica). Žirija (Ivan Bratko, Zorka Peršič, France Rozman, Milan Dekleva, Jože Horvat, Jože Snoj, Janez Mušič in Jaroslav Skrušny) je podelila nagrado z naslednjo obrazložitvijo:

Ekološka povest z dna morja STRUPENA BRIGITA zajema svojo fantazijsko pravljičnost v resnični zasnovi – potopi-tev Brigitte Montanari s strupenim tovorom na krovu. Vznemirljivo potovanje malega junaka Vaneta je zato dvojno, skozi vtise otipljivega kopnega in skozi izmi-kajoče se skrivnosti morskih globin.

NEKONVENCIONALNA LIKOVNA GOVORICA Z NADIHOM LJUDSKOSTI

Slovensko otroško izročilo – izštevanka, zmerljivke in pesmice, ki jih je zbral Roman Gašperin in izdal 1990 v knjigi *Enci benci na kamenci*, so bile Zvonku Čohu ustvarjalni izziv, iz katerega je nastal svež in duhovit opus ilustracij v slikarjevi nekonvencionalni likovni govorici z nadihom ljudskosti. Če avtorja poznamo iz knjig za otroke, ki jih je ilustriral doslej, opazimo v tej knjigi podobno nag-njenje do karikature v risbah kot tudi do barvno subtilne obdelave ozadij. Če ga poznamo tudi kot avtorja risanih oziroma animiranih filmov, nas ne čudi njegov iluzionizem gibanja figur v slikah. Če pa se zbrano osredotočimo na njegove ilustracije, nam kontrast med hoteno nelepimi upodobitvami otrok in odraslih, naslikanih včasih v ostrih obrisih in v že kar kričečih barvnih nasprotjih ter tenkočut-

nim barvnim niansiranjem ozadij, razkriva umetniško osebnost, ki se zmore, hkrati ko zabava in zbada s pripovedjo, izražati tudi poetično. Gre morda za ostanek mladostnikove preobčutljivosti, ki jo želi skriti v navidezni grobosti likovne govornice?

Preproste otroške ljudske pesmi so slikarja napotile tudi v razmišljanje o preprosti ljudski likovni ustvarjalnosti. Tako v nekaterih ilustracijah, kot npr. ob pesmici *Hej huja haj, se ovca pase zdaj...*, lahko vidimo nekaj tradicionalne vaške idiličnosti, v *Bog daj srečo za eno kravo rdečo...* pa se zdi, da slikar zavestno uporablja naivno likovno govorico. Vendar idiliko v prvem primeru namerno razbije s pastirčkom, ki mu smešno zaviha usta, njegova glava je v primerjavi s telesom prevelika, ganljivo smešen pa je tudi s palico v roki in pogumnim korakanjem za becko, ki lahkotno skače pred njim. V drugi sliki pa avtor meša elemente naive z likovno profesionalnostjo: čvrsta risba s trdno kompozicijo in obvladanje prostorske perspektive se povezuje s kričečo barvitostjo in smešnim pretiravanjem v nadrobnostih.

Največkrat Zvonko Čoh najde likovne podobe za pesmi v svoji bogati in svojevrstni domišljiji in v spominu na polpretekle malomestne, kmečke in bajtarske interierje, na vaška in predmestna dvorišča in igrišča ter na široke travnike in polja.

Prevelike in predebele roke in noge figur, obuvala vseh mogočih vrst, kot domine veliki zobje "junakov" v prevelikih, pogosto na široko odprtih ustih, skrivljenih v smešne ali groteskne grimase, neštetost vrst prevelikih, smešno oblikovanih nosov,... združevanje velikega in majhnega, drobnega in debelega v slikah, in predvsem uprizorjanje navideznega gibanja, je nekaj stalnih Čohovih "ikonografskih" posebnosti. Vsa ta pretiravanja in kontrasti v slikah se zde, da hkrati ko naj zabavajo otroke, sproščajo tudi duševno napetost avtorja.

Okvir, v katerega je bil slikar postav-